

*een serie artikelen over
emigranten naar de
Verenigde Staten van Amerika*

Deel XXIX, van de Hei (deel 1)

Jaren geleden kwam er met enige regelmaat een afstammeling van de Van de Hei familie uit Zeeland op bezoek in het geboortedorp van zijn voorouders. Meestal gebeurde dat naar aanleiding van een in Amerika gepubliceerd boek (zie: Meer weten?), over een tak van deze familie. De laatste jaren scheen die belangstelling duidelijk minder, totdat er dit jaar al weer drie leden van die familie, onafhankelijk van elkaar, een bezoek brachten aan Zeeland, en op zoek waren naar sporen van hun voorouders. Een van hen was de broer van de, inmiddels overleden, schrijver van bovengenoemde publicatie. In totaal zijn er veertig (40) leden, inclusief aangetrouwden en kinderen, van deze familie naar Noord Amerika geëmigreerd. Reden genoeg om deze keer wat meer over hen te vertellen.

Het verhaal begint eigenlijk al in 1748 als Cornelius Claessen trouwt met Johanna Cornelissen. Dit echtpaar kreeg in Zeeland zeven kinderen waarvan drie zoons; die zijn belangrijk voor dit verhaal: Petrus uit 1752 trouwde in 1777 met Johanna Maria Adam Heeren; Joannes uit 1755 trouwde in 1786 met Martina

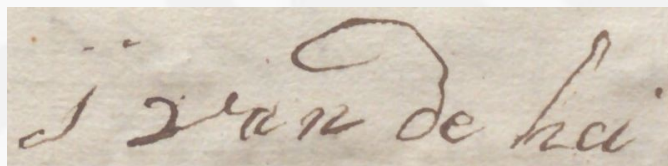
Cornelius van Zolderen en Josephus uit 1758 trouwde in 1788 met Anna Maria Antonius Peters. Uit alle drie de huwelijken werden kinderen geboren. Omdat de vaders door het leven gingen met het patroniem 'Cornelissen' werden de kinderen gedoopt als 'Cornelissen'.

En dan wordt het begin 19de eeuw en moeten alle mensen een vaste achternaam aannemen, ook de drie broers. De naam Cornelissen was wijdverbreid in Zeeland omdat (een van) de patroonheilige van de kerk de H. Cornelis is. De drie broers en hun kinderen besluiten om als vaste achternaam 'van de Hei' te kiezen. Dat doen ze niet zomaar. We zagen hiervoor dat de moeder van de broers, Johanna Cornelissen is (opnieuw iemand met het patroniem Cornelissen dus), de dochter van een Cornelius Petrus. Deze Cornelius Petrus woonde met zijn gezin op de 'Hei', een gebied in Zeeland ten westen van het buurtschap Zevenhuis, in de buurt van het huidige Tooverkamp. Omdat er al zoveel 'Cornelissen' waren in Zeeland werd er besloten om zich in het vervolg 'van de Hei' te noemen, dus niet naar hun vader, maar naar de bijnaam van de familie van hun moeder.

Voor de goede orde: deze naam (met deze spelling) komt nergens anders in Nederland voor; alleen de afstammelingen van deze drie broers heten zo en dus zijn alle 'van de Hei's' aan elkaar gerelateerd.

Op 6 mei 1826 werd in het gemeentehuis van Zeeland officieel

de naam 'van de Hei' vastgelegd voor de drie broers. In het geval van de oudste twee deden hun weduwen dat omdat ze zelf al overleden waren, maar de jongste, Josephus, meldde zich zelf en ondertekende de akte van naamsaanneming:

De middelste van de drie broers, Joannes, is voor dit verhaal de belangrijkste, maar eerst kort iets over de andere twee.

De oudste, Petrus, trouwde dus en van zijn afstammelingen zijn er nu naar schatting nog zo'n 15 leden met de achternaam 'van de Hei' in leven, allen in Nederland.

De jongste, Joseph, trouwde dus ook en van nazaten is er niemand meer met de achternaam 'van de Hei' in leven in Nederland. De laatste telg, Petronella van de Hei, overleed in 2004 in Veghel als zuster Lamberdina, Franciscanes. Er is echter één lid van deze tak die nakomelingen met de naam 'van de Hei' zal hebben: Johannes Martinus van de Hei (een jongere broer van Petronella) emigreerde met zijn vrouw Catharina Huvenaars en hun kinderen in 1951 naar Canada. Daar zullen dus nog wel enkele 'van de Hei's' rondlopen.

De middelste broer was dus Joannes Cornelissen, geboren in 1755, die in 1786 trouwde met Martina Cornelius van Zolderen. Dit echtpaar kreeg zeven kinderen, waaronder vier zoons. Twee van die zoons bleven ongehuwd. De twee andere zijn Henricus uit 1791 die trouwde in 1810 met Petronella Henricus van Bree

en Cornelis uit 1798 die trouwde in 1827 met Gertruda Arnoldus Bongers.

Vader Joannes Cornelissen overleed in 1824 en op 6 mei 1826 ging zijn weduwe, Martina van Zolderen, samen met haar zwager Josephus Cornelissen (van de Hei) (zie hiervoor) naar het gemeentehuis in Zeeland om officieel de achternaam 'van de Hei' vast te leggen voor haar kinderen. Martina kan niet schrijven en ondertekent de akte dus niet. Wel verklaarde ze dat ze de weduwe is van 'Johannes Cornelis Clasen' ook genaamd 'Cornelissen' en 'van de Hei'. Ze legde de achternaam vast voor haar vier, met namen genoemde, nog in leven zijnde kinderen. Martina woont dan op het Oventje in Zeeland, huis nummer 118. Dat is nu [Voor-Oventje 33](#). Dat huis is gebouwd in 1782 en alle kinderen van Joannes en Martina van Zolderen zijn er geboren. Een aantal jaren geleden is de oorspronkelijke boerderij afgebroken, maar door de eigenaren is er een replica van de oude boerderij voor in de plaats gekomen; chapeau.

Terug naar de twee genoemde kinderen, Henricus en Cornelis, die dus in dit huis geboren zijn.

Henricus trouwde in 1810 met zijn buurmeisje Petronella van Bree. Zij was de dochter van Henricus van Bree en Gerarda Arts en geboren op een steenworp afstand (hemelsbreed iets meer dan 300 meter) van Henricus. Haar geboortehuis bestaat niet meer maar stond waar nu Voor-Oventje 13 is. Petronella is geboren in 1792 en pas 18 ½ jaar oud als ze in 1810 trouwt met de één jaar oudere Henricus Cornelissen (van de Hei). Henricus trouwde in bij zijn schoonouders, die allebei nog in leven waren. Zijn schoonvader was de brand- en wijkmeester op het Oventje

Het vierde kind is een dochter, Maria Catharina van de Hei die in 1848 trouwde met Hendrikus Hoevenaars uit Uden.

Het vijfde kind is opnieuw een dochter, Henrica van de Hei die in 1845 trouwde met Johannes Arts; uit dit huwelijk werden in Zeeland twee kinderen geboren.

Henricus' jongere broer Cornelis trouwde in 1827 met een ander buurmeisje, Gertruda Bongers. Zij was geboren op een kleine 250 meter van het geboortehuis van haar echtgenoot; ook dit huis bestaat niet meer. Cornelis trouwde in bij zijn vrouw. Gertruda was al wees toen ze met Cornelis van de Hei trouwde; haar vader was al 10 jaar dood en haar moeder overleed een half jaar voor hun huwelijk. Uit het huwelijk zijn zes kinderen geboren op de plaats waar nu [Voor-Oventje 17](#) staat. De kinderen zijn: Johanna (1828), Peter (1829), Wilhelmina (1832), Antonius (1834), Hendrikus (1835) en Martinus (1837).

De oudste dochter Johanna van de Hei trouwde in 1857 in Uden met Martinus van den Heuvel, weduwnaar van Theodora Maria Claassen. Uit dat eerste huwelijk was één zoon geboren, Hendrikus (1853) en uit het huwelijk met Johanna van de Hei werden nog zes kinderen geboren, waarvan er twee op jonge leeftijd overleden. De andere kinderen zijn Theodorus (1858), Johannes (1862), Gertruda (1867) en Adrianus (1869).

Het derde kind Wilhelmina van de Hei trouwde in 1857 met Arnoldus van Lijssel en na diens overlijden met de weduwnaar Antonius Brands. Wilhelmina overleed in 1895 in Zeeland. Van haar kinderen wil ik er hier twee noemen: Adrianus van Lijssel (1857) en Johanna van Lijssel (1870).

In deel 2 ga ik verder in op wie er van al deze personen emigreerden.

Meer weten?

Scott Vandehey, *Wooden Shoes West - a saga of John Henry Vandehey* (Times Litho, 1979)

WOODEN SHOES WEST

by Scott Vandehey